

United Nations
Nations UniesInternational Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yougoslavie

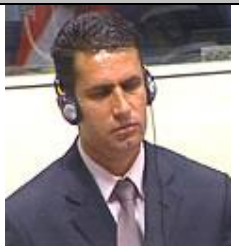
(IT-04-84 i IT-04-84bis)

HARADINAJ***i drugi****Tužilac protiv Ramusha Haradinaja, Idriza Balaja i
Lahija Brahimaja***RAMUSH HARADINAJ***Oslobođen optužbi*

Komandant Oslobođilačke vojske Kosova (OVK) sa sveukupnom komandom nad snagama OVK u Operativnoj zoni Dukadžin/Dukagjin, zapadno od Prištine/Prishtinë, koja je obuhvatala opštine Peć/Pejë, Dečani/Deçan, Đakovica/Gjakovë, i deo opština Istok/Istog i Klina/Klinë; takođe su ga zvali "Smajl".

- Oslobođen optužbi

Datum rođenja	3. jul 1968. u mestu Glođane/Glllogjan na Kosovu
Optužnica	Prvobitna optužnica: 4. mart 2005; obelodanjena 10. marta 2005; druga izmenjena optužnica: 25. oktobar 2006; redigovana druga izmenjena optužnica: 12. januar 2007; treća izmenjena optužnica: 5. septembar 2007; četvrta izmenjena optužnica; 15. oktobar 2007.
Datum predaje	9. mart 2005.
Prebačen na MKSJ	9. mart 2005.
Prvo i daljnja stupanja pred Sud	14. mart 2005, izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice; 1. marta 2007, izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice
Presuda Pretresnog veća	3. april 2008, oslobođen optužbi i pušten na slobodu
Presuda Žalbenog veća	21. jul 2010, naloženo delimično ponavljanje suđenja
Presuda u ponovljenom suđenju	29. novembar 2012, oslobođen optužbi

IDRIZ BALAJ*Oslobođen optužbi*

Pripadnik OVK, vršio dužnost komandanta specijalne jedinice zvane "Crni orlovi"; bio je potčinjen i tesno je sarađivao s Ramushem Haradinajem; takođe su ga zvali "Toger/Togeri" što znači "Poručnik".

- Oslobođen optužbi

Datum rođenja	23. avgust 1971. u Iglarevu/Gllarevë, opština Klina/Klinë, na Kosovu
Optužnica	Prvobitna optužnica: 4. mart 2005, obelodanjena 10. marta 2005; izmenjena optužnica: 25. oktobar 2006; redigovana druga izmenjena optužnica: 12. januar 2007; treća izmenjena optužnica: 5. septembar 2007; četvrta izmenjena optužnica; 15. oktobar 2007.
Datum predaje	9. mart 2005.
Prebačen na MKSJ	9. mart 2005.

Prvo i daljnja stupanja pred Sud	14. marta 2005, izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice; 1. marta 2007, izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice
Presuda Pretresnog veća	3. april 2008, oslobođen optužbi i pušten na slobodu
Presuda Žalbenog veća	21. jul 2010, naloženo delimično ponavljanje suđenja
Presuda u ponovljenom suđenju	29. novembar 2012, oslobođen optužbi

LAHI BRAHIMAJ

Osuđen za okrutno postupanje i mučenje

Pripadnik Glavnog štaba OVK s bazom u Jablanici/Jabllanicë, u opštini Đakovica/Gjakovë; kratko vreme vršio je dužnost zamenika komandanta u području Dukadin/Dukagjin; bio je podređen Ramushu Haradinaju i tesno je s njim saradivao; takođe su ga zvali "Maxhup" ili "Ciganin".

- Osuđen na 6 godina zatvora

Datum rođenja	26. januar 1970. u Jablanici/Jabllanicë, opština Đakovica/Gjakovë na Kosovu
Optužnica	Prvobitna optužnica: 4. mart 2005, obelodanjena 10. marta 2005; a izmenjena optužnica: 25. oktobar 2006; redigovana druga izmenjena optužnica: 12. januar 2007; treća izmenjena optužnica: 5. septembar 2007; četvrta izmenjena optužnica: 15. oktobar 2007.
Datum predaje	9. mart 2005.
Prebačen na MKSJ	9. mart 2005.
Prvo i daljnja stupanja pred Sud	14. marta 2005, izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice; 1. marta 2007, izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice
Presuda Pretresnog veća	3. april 2008, osuđen na 6 godina zatvora
Presuda Žalbenog veća	21. jul 2010, kazna potvrđena (naloženo delimično ponavljanje suđenja)
Presuda u ponovljenom suđenju	29. novembar 2012, oslobođen optužbi u ponovljenom suđenju

STATISTIČKI PODACI

Broj sudskih dana	113
Broj svedoka optužbe	81
Broj dokaznih predmeta optužbe	1044
Broj svedoka odbrane	0
Broj dokaznih predmeta odbrane	145

SUDENJE	
Početak suđenja	5. mart 2007.
Završne reči	21. - 23. januar 2008.
Pretresno veće II	sudija Alphons Orié (predsedavajući), sudija Frank Höpfel, sudija Ole Bjørn Støle
Optužba	David Re, Gilles Dutertre, Gramsci do Fazio, Anees Ahmed, Katrina Gustafson
Odbrana	Za Ramusha Haradinaja: Ben Emmerson, Rodney Dixon i Andrew Strong Za Lahija Brahimaja: Richard Harvey, Paul Troop Za Idriza Balaja: Gregor Guy-Smith
Presuda	3. april 2008.

ŽALBENI POSTUPAK	
Žalbena veće	sudija Patrick Robinson (predsedavajući), sudija Fausto Pocar, sudija Andréia Vaz, sudija Liu Daqun, sudija Theodor Meron
Optužba	Peter Kremer
Odbrana	Za Ramusha Haradinaja: Ben Emmerson, Rodney Dixon Za Lahija Brahimaja: Richard Harvey, Paul Troop Za Idriza Balaja: Gregory Guy-Smith, Colleen Rohan
Presuda	21. jul 2010.

PONOVLJENO SUĐENJE	
Početak ponovnog suđenja	18. august 2011.
Završne reči	25. - 27. jun 2012.
Pretnosno veće II	sudija Bakone Justice Moloto (predsedavajući), sudija Burton Hall i sudija Guy Delvoie
Optužba	Paul Rogers, Daniela Kravetz, Barbara Goy, Aditya Menon
Odbrana	Za Ramusha Haradinaja: Ben Emmerson, Rodney Dixon, Andrew Strong Za Lahija Brahimaja: Richard Harvey, Paul Troop Za Idriza Balaaj: Gregory Guy-Smith, Colleen Rohan
Presuda Pretnosnog veća	29. novembar 2012.

Broj sudskih dana u ponovljenom suđenju	35
Broj svedoka optužbe	56
Broj dokaznih materijala optužbe	528
Broj svedoka odbrane	0
Broj dokaznih materijala odbrane	219

POVEZANI PREDMETI <i>po geografskom području</i>
LIMAJ i drugi (IT-03-66)
MILOŠEVIĆ (IT-02-54) "KOSOVO, HRVATSKA I BOSNA I HERCEGOVINA"
ŠAINOVIĆ i drugi (IT-05-87) "KOSOVO"

OPTUŽNICA I OPTUŽBE

Prvobitna optužnica protiv Ramusha Haradinaja, Idriza Balaja i Lahija Brahimaja potvrđena je 4. marta 2005, a obelodanjena 10. marta 2005. Dana 26. aprila 2006, Tužilaštvo je podnelo izmenjenu optužnicu, a 25. oktobra 2006. Pretresno veće ju je potvrdilo kao važeću optužnicu u predmetu. Nakon što je pronašlo greške u toj optužnici, Tužilaštvo je 10. novembra 2006. podnelo redigovanu drugu izmenjenu optužnicu, koja je potvrđena 12. januara 2007.

Dana 29. maja 2007. i 6. juna 2007, Tužilaštvo je obavestilo Pretresno veće da je izvršena identifikacija ostataka dve žrtve koje su u optužnici bile navedene kao žrtve nepoznatog identiteta i stoga je zatražilo dopuštenje da izmeni redigovane drugu izmenjenu optužnicu. Dana 5. septembra 2007, dato je odobrenje I Pretresno veće je potvrdilo treću izmenjenu optužnicu kao operativnu optužnicu u ovom predmetu. Dana 7. septembra 2007, Tužilaštvo je podnelo treću izmenjenu optužnicu.

Dana 27. septembra 2007, Tužilaštvo je obavestilo Pretresno veće da su identifikovani ostaci još jedne žrtve koja je u optužnici navedena kao osoba nepoznatog identiteta i stoga je 28. septembra 2007. zatražilo dopuštenje da izmeni treću izmenjenu optužnicu. Dana 15. oktobra 2007, Tužilaštvo je dobilo dopuštenje i četvrta izmenjena optužnica je potvrđena kao važeća optužnica. Dana 16. oktobra 2007, Tužilaštvo je podnelo četvrtu izmenjenu optužnicu.

Navodi se da su Haradinaj, Balaj i Brahimaj bili saizvršioци udruženog zločinačkog poduhvata (UZP). Cilj UZP bio je da Oslobođilačka vojska Kosova (OVK) uspostavi potpunu kontrolu nad Operativnom zonom Dukadin, putem protivpravnog uklanjanja srpskih civila s tog područja i maltretiranjem tih civila kao i maltretiranjem civila kosovskih Albanaca, kosovskih civila romske/egipatske nacionalnosti i drugih civila koji su saradivali ili je smatrano da saraduju sa srpskim snagama ili da na druge načine ne podržavaju OVK.

U optužnici je navedeno da su posle 24. marta 1998. snage OVK pod komandom i kontrolom Ramusha Haradinaja organizovale vonju kampanju kako bi preuzele kontrolu nad područjem između sela Glođana i Dečana, a posebno nad selima Dubrava/Dubravë, Rznić, Ratiš/Ratische i Dašinovac/Dashinoc, kako bi Srbe isterale iz sela u kojima su živeli. Iste snage su takođe su nastavili s napadima na izbeglički logor u Babaloću/Baballog kod Dečana (taj logor bio je meta sličnih napada OVK još od 1997).

U optužnici je takođe navedeno da su snage OVK pod Haradinajevom komandom i kontrolom, uključujući "Crne orlove" pod direktnom Balajevom komandom, maltretirale, premlaćivale i na druge načine terale srpske i romske/egipatske civile iz tih sela, a civile koji bi ostali ili odbili da napuste svoje domove su ubijale, kao i da su nastavile sa sličnim napadima na srpske i romske/egipatske civile, kao i albanske civile.

Prema optužnici, sredinom maja 1998., osnovan je improvizovani zatočenički centar u štabu OVK u Jablanici. Dok su bili u tom centru, zatočenici su dobijali vrlo malo hrane i vode, redovno su premlaćivani i podvrgavani drugim oblicima fizičkog maltretiranja i uskraćena im je medicinska pomoć za povrede. Više zatočenika u zatočeničkom objektu Jablanica umrlo je od posledica povreda ili su ubijeni po naređenju optuženih.

U optužnici je takođe navedeno da su tokom perioda od kraja avgusta do početka septembra 1998. srpske snage privremeno ponovo zauzele područje oko Glođana i da je srpski forenzički tim za uviđaje sproveo istragu na tom području. Na području Radonjičkog jezera tim je ekshumirao 32 tela koja su se mogla identifikovati. Tim je takođe pronašao dva tela na cesti za Dašinovac, oko 9 kilometara od Glođana.

U optužnici su optuženi terećeni kako sledi:

Ramush Haradinaj je optužen na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta) za:

- **Progone (maltretiranje, mučenje, deportaciju ili prisilno premeštanje civila, ubistva, silovanje)** (zločini protiv čovečnosti, član 5)
- **Okrutno postupanje, ubistvo, mučenje, silovanje** (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3)

Idriz Balaj je optužen na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta) za:

- **Progone (maltretiranje, deportaciju ili prisilno premeštanje civila, ubistvo, silovanje)** (zločini protiv čovečnosti, član 5)
- **Okrutno postupanje, ubistvo, mučenje, silovanje** (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3)

Lahi Brahimaj je optužen na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta) za:

- **Progone (maltretiranje, deportaciju ili prisilno premeštanje civila, ubistvo, silovanje)** (zločini protiv čovečnosti, član 5)
- **Okrutno postupanje, ubistvo, mučenje** (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3)

PRETPRETRESNI POSTUPAK

Dana 6. juna 2005, Haradinaju je odobreno privremeno puštanje na slobodu. Prema odluci Pretresnog veća, Haradinaj se uopšte nije smeo pojavljivati u javnosti niti učestvovati u bilo kakvoj javnoj političkoj aktivnosti tokom prvog perioda od devedeset dana.

Odgovarajući na Haradinajev zahtev, Pretresno veće mu je odlukom od 12. oktobra 2005. dopustilo pojavljivanje u javnosti i uključivanje u političke aktivnosti na Kosovu pod konkretno navedenim uslovima.

Dana 14. oktobra 2005, nakon što je Tužilaštvo podnelo zahtev, Pretresno veće je naložilo da se odloži izvršenje odluke od 12. oktobra 2005.

Dana 16. decembra 2005, Žalbeno veće je donelo odluku da se odloži izvršenje odluke Pretresnog veća od 12. oktobra 2005. kojom bi se Haradinaju dopustilo "da se pojavljuje u javnosti i da se uključi u javne političke aktivnosti". To je značilo da će uslovi navedeni u Odluci o privremenom puštanju na slobodu Haradinaja biti na snazi sve dok Žalbeno veće ne donese svoju konačnu odluku.

Dana 10. marta 2006, Žalbeno veće je većinom glasova donelo Odluku o modifikovanim uslovima privremenog puštanja Haradinaja na slobodu kojom je odbilo zahtev Tužilaštva da se ukine odluka Pretresnog veća od 12. oktobra 2005. i dopustilo Haradinaju da se pojavljuje u javnosti i da se uključi u političke aktivnosti.

Haradinaj vratio se u Pritvorsku jedinicu UN 26. februara 2007. radi početka suđenja.

SUĐENJE

Suđenje Haradinaju, Balaju i Brahimaju počelo je 5. marta 2007. Pretresno veće je objavilo da je optužba završila s izvođenjem svojih dokaza 26. novembra 2007.

Dana 29. novembra 2007, odbrambeni timovi sve trojice optuženih izvestili su da nitko od njih neće izvoditi dokaze. Nakon toga, Pretresno veće je zakazalo iznošenje završnih reči u periodu od 21. do 23. januara 2007.

Završne reči održane su od 21. do 23. januara 2008.

PRESUDA PRETRESNOG VEĆA

Presuda je izrečena 3. aprila 2008. U uvodnom delu presude, Pretresno veće je naglasilo da iako je saslušalo gotovo stotinu svedoka, *Veće se ipak "suočilo sa znatnim poteškoćama u pribavljanju iskaza velikog broja tih svedoka. Mnogi od njih naveli su strah kao značajan razlog za svoje nepojavljivanje pred Većem kako bi dali iskaz. Veće je s tim u vezi steklo snažan utisak da se suđenje odvijalo u atmosferi u kojoj se svedoci nisu osećali bezbedno i to zbog celog niza faktora koji se iznose u presudi. Osim toga, i strane u postupku složile su se da je na Kosovu postojala nestabilna bezbednosna situacija koja je bila naročito nepovoljna po svedoke. S obzirom na poteškoće u nastojanju da se dobiju iskazi, za 34 svedoka odobrene su određene zaštitne mere."*

Razmotrivši dokaze koji su predloženi u vezi s pojedinačnim tačkama optužnice, Veće je utvrdilo da su veliki broj krivičnih dela izvršili vojnici OVK ili osobe povezane s OVK. Ta krivična dela obuhvatala su, konkretno, zlostavljanje osoba zatočenih u objektu u Jablanici. Veće je konstatovalo da su vojnici OVK, ili osobe povezane s OVK, teško pretukli svedoka 6, Nenada Remištara, Pala Krasniqija, Skendera Kuqija, svedoka 3, trojicu neidentifikovanih Crnogoraca i jednog neidentifikovanog Bosanca. Zlostavljanje tih osoba predstavljalo je okrutno postupanje i, u nekoliko slučajeva, mučenje. Veće je takođe konstatovalo da su dve od tih osoba, Skender Kuqi i Pal Krasniqi, preminule usled zlostavljanja.

Veće je konstatovalo da su vojnici OVK ispitivali i zlostavljali Novaka Stijovića i Stanišu Radoševića u blizini Glođana u Aprilu 1998. nakon što su ta dvojica zaustavljena na kontrolnom punktu OVK. Veće je takođe konstatovalo da je jedan vojnik OVK silovao svedokinju 61 u štabu OVK u Rzniću negde tokom leta 1998. Zlostavljanje tih osoba predstavlja i okrutno postupanje i mučenje.

Tužilac je trojici optuženih stavio na teret 30 ubistava za koja su ostaci žrtava pronađeni na području kanala Radonjičkog jezera. Veće je, međutim, konstatovalo da se samo sedam od tih ubistava može dokazati van razumne sumnje i da su ih izvršili vojnici OVK. To su ubistva Zenuna Gashija, Nurije Krasniqi, Istrefa Krasniqija, Sanije Balaj, majke i dve sestre svedôka 4 i 19.

Pred Većem je izvedeno manje dokaza u vezi s većinom drugih ubistava o kojima se iznose navodi, a ostaci čijih žrtava su pronađeni na području kanala Radonjičkog jezera. U nekim slučajevima ništa se nije znalo o okolnostima pod kojima su žrtve nestale. Neki ostaci pronađeni na području kanala Radonjičkog jezera nisu identifikovani. Čak ni ona ubistva o kojima su Veću predočeni znatni dokazi ne mogu se dosledno pripisati OVK. Shodno tome, Veće nije moglo izvući zaključke opštije prirode o tome ko je izvršio ubijanja i s kojom su grupom, ako uopšte s bilo kojom, izvršio bili povezani na osnovu činjenice da su žrtve pronađene na području kanala Radonjičkog jezera.

Sudsko veće je zaključilo da su vojnici OVK počinili dela okrutnog postupanja, mučenja, silovanja i ubistva kako ih terete sledeće tačke optužnice:

- Tačka 6,
- Tačka 14,
- Tačka 20,
- Tačka 22, ali samo u odnosu na ubistva Nurije i Istrefa Krasnićija i ubistvo Sanije Balaj,
- Tačka 28,
- Tačka 30,
- Tačka 32, i
- Tačke 36 i 37, ali samo u odnosu na svedoka 61.

Tužilac je teretio svu trojicu optuženih za gore navedene zločine kao učesnike u udruženom zločinačkom poduhvatu. Cilj navedenog udruženog zločinačkog poduhvata bio je učvršćivanje potpune kontrole OVK na području Dukadina protivpravnim uklanjanjem i zlostavljanjem srpskih civila, kao i zlostavljanjem albanskih, romskih i drugih civila koji su saradivali, ili se smatralo da su saradivali sa srpskim snagama, ili da na druge načine nisu podržavali OVK. Veće je zaključilo da je optužba iznela malo direktnih dokaza u pogledu navedenog zajedničkog zločinačkog cilja. Umesto toga, tužilac je pozvao Veće da izvede zaključak o postojanju udruženog zločinačkog poduhvata na osnovu indirektnih dokaza, uglavnom dokaza o zločinima koje su počinili vojnici OVK. U zaključku, razmotrivši kako direktne tako i indirektno dokaze, Veće se nije uverilo izvan razumne sumnje da su trojica optuženih bili učesnici udruženog zločinačkog poduhvata, kako im je stavljeno na teret.

Svim optuženima je alternativno stavljeno na teret činjenje, planiranje, podsticanje, naređivanje ili pomaganje i podržavanje mnogih od tih zločina. Samo za dve tačke optužnice Veću je izneseno dovoljno dokaza da bi se uverilo izvan razumne sumnje u individualnu krivičnu odgovornost jednog od optuženih, Lahija Brahimaja.

Tužilac je tvrdio da su 13. juna 1998. godine, ili približno tog dana, vojnici OVK uhapsili svedoka 6 nakon što su mu pretresli auto i pronašli oružje. U optužnici se tvrdilo da je svedok 6 zatim zatvoren u objektu u Jablanici gde su ga neprestano tukli vojnici OVK, uključujući i Brahimaja. Na osnovu izvedenih dokaza, Veće se uverilo da je svedok 6 bio zatvoren u objektu u Jablanici oko šest nedelja, od 13. juna 1998. godine ili približno od tog datuma. Otprilike tokom prve četiri nedelje neprestano su ga tukli vojnici OVK, nanoseći mu tešku telesnu patnju i povrede, što je ostavilo trajne fizičke posledice. Uz to, svedok 7 i svedok 16 posvedočili su da im je jedan od komandanata na imanju rekao da je svedok 6 bio osuđen ili kažnjen. Taj komandant je ljutito govorio protiv predsednika Rugove i onih koji se ne bore. Svedok 6 je i sam posvedočio da je 25. jula primio pismeno rešenje o puštanju s Brahimajevim potpisom u kojem je stajalo da je njegovo puštanje uslovno i da će biti krivično gonjen ukoliko ponovi iste "greške". Na osnovu ovih svedočenja Veće je bilo uvereno da su vojnici OVK zlostavljali svedoka 6 da bi ga kaznili. S tog razloga, Veće je zaključilo da je svedok 6 bio žrtva okrutnog postupanja i mučenja koje su počinili vojnici OVK ili lica povezana sa OVK.

Svedok 6 je posvedočio da je Brahimaj učestvovao u nekim od tih premlaćivanja i da je ponekad bio prisutan dok su ga drugi tukli. Svedok 6 je takodje posvedočio da je Brahimaj bio jedan od onih koji su ga optuživali da se druži sa Srbima i da za njih špijunira. Svedok 6 je u celom tom periodu od približno četiri nedelje dok je tučen imao mnogo prilika da vidi Brahimaja. Dalje, svedok 6 je posvedočio da je u toku naredne dve nedelje stalno viđao Brahimaja u objektu u Jablanici. Svedok 6 je čuo kako mu se drugi obraćaju sa Lahi ili Maxhup i saznao je da je Maxhup nadimak Brahimaja. Svedok 6 je kasnije prepoznao Brahimaja na foto-panelu Tužilaštva. Na osnovu ukupnih dokaza, Veće se dakle uverilo da je Brahimaj lično učestvovao u okrutnom postupanju i mučenju svedoka 6 i zaključilo da treba da bude osuđen za počinjenje tih zločina.

Tužilac je nadaje tvrdio da je u julu 1998. godine svedok 3 bio zatvoren u štabu OVK u Jablanici i podvrgnut teškom premlaćivanju od strane pripadnika OVK. Veće se uverilo da je svedok 3 bio izložen premlaćivanju od strane vojnika OVK ili lica povezanih sa OVK, čime mu je nanescena teška telesna patnja, kao i da su izvršioc i imali nameru da mu nanesu takvu patnju. Veće je takođe uvereno da je premlaćivanje svedoka 3 imalo za cilj da se on kazni zbog prikrivanja oružja i diskriminiše zbog toga što se smatralo da ima veze sa Srbima. Iz ovih razloga Veće je uvereno izvan razumne sumnja da su vojnici OVK ili lica koja su povezana sa OVK počinila krivično delo okrutnog postupanja i mučenja svedoka 3.

Veće je zaključilo da Brahimajeva uloga u saslušavanjima, i njegov položaj vlasti, potvrđuju da je imao nameru da nanese tešku telesnu patnju svedoku 3 kako bi ga kaznio zbog prikrivanja oružja i da ga diskriminiše zbog njegovih pretpostavljenih veza sa Srbima. Veće je iz tih razloga zaključilo da Brahimaj treba da bude osuđen za okrutno postupanje i mučenje po tački 32.

Što se tiče ostalih zločina izvršenih kako je navedeno u tačkama 6, 20, 30, 36 i 37 optužnice, Veće je zaključilo da tužilac nije izneo dovoljno dokaza na osnovu kojih bi se utvrdila krivična odgovornost ijednog od optuženih.

U tački 14 optužnice Idriz Balaj je bio optužen za činjenje, planiranje, podsticanje i pomaganje i podržavanje u počinjenju ubistva majke i dve sestre svedoka 4 i 19. Veće je većinom zaključilo da nema dokaza da on svesno doprineo ili olakšao počinjenje bilo kog od ubistava i posebno je ukazano na nedostatak dokaza o tome da je on znao u to vreme da su ubistva počinjena ili da će biti počinjena. Sudija Höpfel je imao suprotno mišljenje u pogledu Balajevе krivične odgovornosti za pomaganje i podržavanje u počinjenju ubistva sestre "S".

Dana 3. aprila 2008, Pretresno veće je izreklo presudu: Ramush Haradinaj i Idriz Balaj su oslobođeni optužbi po svim tačkama optužnice. Pretresno veće je naložilo njihovo puštanje na slobodu.

Lahi Brahimaj je proglađen krivim na osnovu individualne krivične odgovornosti za:

- Okrutno postupanje i mučenje (kršenje prava i zakona ratovanja, član 3)

Kazna: Šest godina zatvora.

U kaznu mu je uračunato vreme od 1109 dana provedenih u pritvoru.

PRESUDA ŽALBENOG VEĆA

Pretres u žalbenom postupku održan je 28. oktobra 2009.

U prvom žalbenom osnovu, tužilaštvo je tvrdilo da je Pretresno veće pogrešilo kada je odbacilo zahteve tužilaštva za dodatno vreme kako bi preduzelo sve razumne korake da obezbedi svedočenje dva ključna svedoka i naložilo okončanje glavnog izvođenja dokaza tužilaštva pre nego što su takvi razumni koraci mogli biti preduzeti. Žalbeno veće je većinom glasova, uz protivno mišljenje sudije Robinsona, prihvatilo ovaj žalbeni osnov i naložilo delimično ponavljanje suđenja. Žalbeno veće je zaključilo da bi se, uzevši pojedinačno i van konteksta suđenja, za svaku od odluka Pretresnog veća koje se tiču svedočenja relevantnih svedoka moglo smatrati da spada u okvire diskrecionih ovlašćenja Pretresnog veća, ali da, kada se ove odluke sagledaju zajedno, i posebno u kontekstu ozbiljnog zastrašivanja svedoka koje je činilo

kontekst suđenja, postaje jasno da je Pretresno veće ozbiljno pogrešilo time što nije preduzelo adekvatne mere kako bi se obezbedilo svedočenje određenih svedoka.

Drugi žalbeni osnov tužilaštva je odbačen; treći žalbeni osnov je delimično prihvaćen, iako je potvrđeno oslobađanje Idriza Balaja krivice po odgovarajućoj tački optužnice (37).

Žalbeno veće je odbacilo Brahimajeve žalbene osnove 1 - 8 i 10 - 19. Veće je delimično prihvatilo Brahimajev deveti žalbeni osnov, ali je potvrdilo osuđujuću presudu izrečenu Brahimaju za mučenje prema tački 32 optužnice.

Dana 21. jula 2010., Žalbeno veće je izreklo presudu i ukinulo sledeće odluke Pretresnog veća:

(a) oslobađajuće presude izrečene Haradinaju i Balaju za učešće u UZP s ciljem počinjenja krivičnih dela u komandi OVK i zatvoru u in Jablanici/Jabllanicë na osnovu tačaka 24, 26, 28, 30, 32 i 34 optužnice;

(b) oslobađajuću presudu izrečenu Brahimaju za učešće u UZP s ciljem počinjenja krivičnih dela u komandi OVK i zatvoru u Jablanici/Jabllanicë na osnovu tačaka 24, 26, 30 i 34 optužnice;

(c) oslobađajuću presudu izrečenu Haradinaju, Balaju i Brahimaju za individualnu krivičnu odgovornost na osnovu tačaka 24 i 34 optužnice; i

(d) oslobađajuću presudu izrečenu Brahimaju za individualnu krivičnu odgovornost na osnovu tačke 26 optužnice.

Žalbeno veće je naložilo da se Haradinaju, Balaju i Brahimaju ponovno sudi po ovim tačkama.

Osuđujuća presuda i kazna izrečena Brahimaju za krivična dela iz tačaka 28 i 32 su potvrđene.

PONOVLJENO SUĐENJE

Ponovno suđenje počelo je 18. avgusta 2011.

Tužilaštvo je završilo s izvođenjem svojih dokaza 20. aprila 2012.

Odbrane nisu izvodile svoje dokaze. Završne reči su održane od 25. do 27. juna 2012.

PRESUDA U PONOVLJENOM SUĐENJU

Kada je reč o kršenju zakona i običaja ratovanja za koja se optuženi terete po šest tačaka u optužnici, Veće je utvrdilo sledeće:

Tačka 3:

Dana 13. juna 1998, vojnici OVK oteli su svedoka 6 - kosovskog Albanca katoličke veroispovesti - sa puta između Đakovice i Kline. On je približno šest nedelja ostao zatočen u kompleksu OVK u Jablanici, u kojem su ga u više navrata premlaćivali vojnici OVK, uključujući Nazmija Brahimaja, Lahija Brahimaja i Hamzu Brahimaja. Svjedok 6 je optužen za šrovanje sa Srbima i špijuniranje. Dana 25. jula 1998, Nazmi Brahimaj je pustio svedoka 6 na slobodu iz kompleksa OVK u Jablanici. Veće se uverilo da su dokazani navodi o mučenju i okrutnom postupanju prema Svedoku 6. Lahi Brahimaj nije bio terećen po ovoj tački optužnice.

Tačka 4:

Dana 13. juna 1998, vojnici OVK su saobraćajnog policajca srpske nacionalnosti, Nenada Remištara, izvukli iz njegovog vozila na putu između Kline i Đakovice. Odven je u kompleks OVK u Jablanici. Tamo su ga žestoko premlatili Nazmi Brahimaj i drugi vojnici OVK. Sutradan, 14. juna 1998, Nenad Remištar je izveden iz prostorije u kompleksu OVK u Jablanici u kojoj su ga držali u zatočeništvu i više ga niko nikada

nije video. Njegova sudbina i dalje je nepoznata. Veće se uverilo da su dokazani navodi o mučenju i okrutnom postupanju prema Nenadu Remištaru. Tužilaštvo nije izvelo nikakve dokaze o tome šta se dogodilo sa Nenadom Remištarom pošto je izveden iz prostorije u kompleksu OVK u Jablanici. U datim okolnostima, Veće je zaključilo da ubistvo Nenada Remištara nije dokazano.

Krajem juna 1998, u kompleks OVK u Jablanici dovedeni su jedan neidentifikovani muškarac bosanske nacionalnosti i trojica neidentifikovanih muškaraca crnogorske nacionalnosti, koje su vojnici OVK tukli i boli noževima u prisustvu Nazmija Brahimaja i Hamze Brahimaja. Neidentifikovani Bosanac je optužen da je prekinuo snabdevanje strujom. Veće se uverilo da su navodi o okrutnom postupanju prema toj četvorici muškaraca i navodi o mučenju neidentifikovanog Bosanca dokazani. U odsustvu dokaza da je zlostavljanje trojice neidentifikovanih Crnogoraca izvršeno sa namerom kakva predstavlja preduslov za krivično delo mučenja, Veće zaključuje da navodi o mučenju trojice Crnogoraca nisu dokazani.

Tačka 5:

Veće se uverilo da su navodi o mučenju i okrutnom postupanju prema Skenderu Kučiju, Palu Krasniqiju i svedoku 3 dokazani. Lahli Brahimaj nije bio terećen po ovoj tački optužnice. Približno 15. ili 16. jula 1998, na dan svog neuspešnog pokušaja bekstva iz kompleksa OVK u Jablanici, Skender Kuči je žestoko premlaćen, a potom je odveden u bolnicu u kojoj je preminuo. Veće se uverilo da su smrt Skendera Kučija prouzrokovale (komplikacije od) ozleda koje su mu nanete tokom batinanja u objektu OVK u Jablanici. Navodi o ubistvu Skendera Kučija su dokazani. Pal Krasniqi je u objektu OVK u Jablanici u više navrata bio podvrgavan žestokim batinanjima. Svedok 6 ga je u objektu OVK u Jablanici poslednji put video 25. jula 1998. Njegov leš pronađen je u septembru 1998. kod kanala na Radonjićkom jezeru sa prostrelnim ranama glave, trupa i gornjih udova. Tužilaštvo nije izvelo dokaze o okolnostima u kojima je umro. U datoj situaciji, Veće nije moglo da zaključi van razumne sumnje da su navodi o ubistvu Pala Krasniqija dokazani.

Tačka 6:

Dan po napadu srpskih snaga na selo Grabanica 19. maja 1998, ili približno tog datuma, vojnici OVK su silom odveli Naseru Liku i Fadila Fazlijua iz jedne kuće u Žabelju. Tokom tog događaja, vojnici OVK su Fadila Fazlijua i Naseru Liku nazivali „izdajnicima“. Vojnici OVK su u Žabelju tukli i šutirali Naseru Liku i Fadila Fazlijua. Veće se uverilo da su dokazani navodi o mučenju i okrutnom postupanju prema Naseru Liki i Fadilu Fazlijui kada je reč o njihovom nasilnom odvođenju iz Žabelja.

Shodno tome, Veće se uverilo da su dokazane tačke optužnice 3, 4 i 5, kao i nasilno odvođenje Naseru Like i Fadila Fazlijua iz Žabelja koje su izvršili vojnici OVK, prema navodima iz tačke optužnice 6.

Veće je zaključilo da tačke 1 i 2 optužnice, kao i drugi elementi tačke 6 (koji se odnose na mučenje ili okrutno postupanje prema kosovskom Albancu Naseru Liki u kompleksu OVK u Jablanici nisu dokazani.

U vezi s navodima o udruženom zločinačkom poduhvatu iz optužnice, Veće je zaključilo da nisu dokazani navodi o zajedničkom cilju UZP-a. Shodno tome, Ramush Haradinaj i Idriz Balaj nisu krivično odgovorni za učestvovanje u UZP-u, a u vezi s krivičnim delima za koja se terete u tačkama optužnice 3, 4, 5, i 6. Lahli Brahimaj nije krivično odgovoran za učestvovanje u UZP-u, a u vezi s krivičnim delima za koja se tereti u tačkama optužnice 4 i 6.

Dana 29. novembra 2012, Veće je izreklo presudu i oslobodilo krivice svu trojicu optuženih po svim tačkama optužnice.